

4 У Харкові створюють стратегію розумного міста та реалізуватимуть різні інноваційні проекти

6 Економіка України за січень — квітень 2019 року

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 19 ЧЕРВНЯ 2019 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№113 (6476)

ЦИТАТА ДНЯ

АНДРІЙ ПАРУБІЙ: «Захоплення й окупація українського інформаційного простору — не менша небезпека, ніж окупація українських областей і українського Криму».

Голова Верховної Ради про висновки, які має робити держава з посилення контролю над нашими телеканалами з боку «проросійських маріонеток»

ЄС посилить присутність у Чорному морі

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ. У своїй діяльності в чорноморському регіоні Євросоюз керуватиметься принципами незалежності, суверенітету й територіальної цілісності. А також Конвенцією ООН з морського права включно з вільною навігацією, наголошуючи на відданості політиці невизнання незаконної анексії Криму. Про це йдеться у висновках Ради ЄС щодо залучення Євросоюзу до чорноморської регіональної співпраці, повідомляє спеціальний кореспондент «Урядового кур'єра» у Брюсселі Вікторія Власенко.

На сьогодні країни ЄС мають змогу ефективніше використовувати нові можливості для економічного розвитку і транспортного сполучення в регіоні. Особливо актуальні спільні дії у галузях транспорту та енергетики, навколишнього середовища, вважають у Раді ЄС.

Тему співпраці країн Організації чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС) та ЄС обговорюватимуть на конференції високого рівня, яка відкривається сьогодні у Брюсселі. Україну на цьому заході репрезентуватиме представник нашої держави при ЄС Микола Тоцицький.

ЦИФРА ДНЯ

16,3 млрд дол.

становив експорт товарів за чотири місяці року. Це на 6% більше, ніж торік за аналогічний період

«Ми боремося за повернення Росії в межі правового поля»

ВІДВЕРТА ДИПЛОМАТІЯ. Заступниця міністра закордонних справ Олена Зеркаль докладно розповідає про перебіг засідань Міжнародного суду ООН і Постійної палати третейського суду за позовами України проти РФ

Затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 23 квітня 2012 року № 76 (зі змінами, внесеними постановою Центральної виборчої комісії від 27 березня 2014 року №93, від 27 серпня 2014 року № 818)

РОЗ'ЯСНЕННЯ

Центральної виборчої комісії

щодо заборони надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символи, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки розміру мінімальної заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу)

під час проведення позачергових виборів народних депутатів України 21 липня 2019 року

Центральна виборча комісія звертає увагу суб'єктів та інших учасників виборчого процесу з виборів народних депутатів України, що відповідно до Закону України «Про вибори на-

родних депутатів України» передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Разом з тим, згідно з частиною чотирнадцятою статті 74 Закону України «Про вибори народних депутатів України» забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символи, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки розміру мінімальної заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що така передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати за або не голосувати за певну політичну партію чи кандидата у народні депутати України або згадуванням назви партії чи імені кандидата, є непрямым підкупом виборців.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори народних депутатів України, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

4 820103 080022

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на **19 червня 2019 року**

USD 2638.8427 за 100 доларів США **EUR 2952.0733** за 100 євро **RUB 4.1007** за 10 рублів **AU 354805.60** за 10 тройських унцій **AG 3900.21** за 1000 грамів срібла **PT 209787.99** за 100 грамів платини **PD 383159.96** за 100 грамів палладію

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Мінські угоди залишаються планом урегулювання конфлікту на Донбасі

ДОСЯГТИ МИРУ. Німеччина із Францією й надалі докладатимуть усіх зусиль до виконання цих зобов'язань

Наталя ПИСАНА
для «Урядового кур'єра»

Позиція Німеччини незмінна: підтримка територіальної цілісності, суверенітету України і збереження санкцій щодо Росії. Це стосується як Донбасу, так і окупованого Криму. У цьому федеральний канцлер Німеччини Ангела Меркель запевнила Президента Володимира Зеленського, який перебував у Берліні з офіційним візитом. Володимир Зеленський висловив подяку Ангелі Меркель за таку принципову й послідовну позицію.

Глава держави закликав німецьких політиків і бізнесменів, які виступають за скасування санкцій проти РФ, відвідати Донбас та Крим і пересвідчитися, скільки лиха завдала українцям російська агресія, повідомляє УНІАН. Також обговорювали енергетичне питання. «Не таємниця, що наші позиції щодо проекту «Північний потік-2» діаметрально відмінні. Але Україна готова до предметного діалогу щодо цього непростого питання. Збереження транзиту російського газу через Україну та його акумулювання в українських сховищах — гарантія енергетичної безпеки і України, і Європи. Це цивілізований метод забезпечення справедливого й безпечного європейського газового ринку», — акцентував Президент.

У межах візиту Володимир Зеленський зустрівся із главою німецького Бундестагу Вольфгангом Шойбле. Сторони обговорили питання повернення заручників. Президент зауважив, що обмін навіть невеликої кількості заручників, хоч 10 на 10 чи 15 на 15, міг би свідчити про бажання РФ розпочати процес деескалації ситуації на Донбасі.

Як повідомив у Twitter Посол України у ФРН Андрій Мельник, ця зустріч була надзвичайно позитивною. Адміністрація Президента у Twitter повідомила, що гла-

Президент України виступає за відновлення переговорів у нормандському форматі

ва держави закликав країни Європи долучитися до розбудови Донбасу. «Ми починаємо розбудову Донбасу вже зараз. Нам треба відбудувати школи, дитсадки, просто дороги, яких немає», — зазначив Володимир Зеленський.

Він поінформував про перші законодавчі ініціативи, які хоче реалізувати після обрання нового парламенту. Зокрема, це робота Вищого антикорупційного суду, ухвалення законів про відповідальність за незаконне збагачення, імпідмент та скасування депутатської недоторканності. «Це ініціативи, про які українці мріють 28 років», — наголосив Президент.

До слова, міністр закордонних справ Німеччини Гайко Маас напередодні візиту Володимира Зеленського в інтерв'ю німецькому видавничому об'єднанню RedaktionsNetzwerk Deutschland зауважив, що очікує від Президента України прогресу в боротьбі з корупцією. Гай-

ко Маас підкреслив, що мінські угоди залишаються планом урегулювання конфлікту на Донбасі, а Німеччина із Францією й надалі докладатимуть зусиль до виконання цих домовленостей. «Ми вимагатимемо конструктивного внеску від Росії, наприклад звільнення захоплених українських солдатів», — запевнив міністр.

Ключ до миру

Напередодні візиту до Німеччини Володимир Зеленський побував у Франції, де поспілкувався із президентом країни Еммануелем Макроном. Глава Української держави заявив, що його пріоритет на посаді — повернення миру в рідній країні та анексованих українських територій. «Я і весь наш народ не можемо чекати ще п'ять років. Ми хочемо закінчити війну, але для цього потрібно, щоб і Росія, й Україна, а не лише Україна хотіли цього. Дуже хочемо, щоб нас почули, щоб

ми повернулися до нормальних мінських домовленостей, щоб наші хлопці живили і повернулися додому», — наголосив Володимир Зеленський.

Президент підкреслив неможливість встановлення миру на Донбасі війсьним шляхом, адже це матиме надто високу ціну — тисячі людських життів, і закликав зберегти санкційний режим і дипломатичний тиск щодо Російської Федерації, бо це єдиний ключ до миру. При цьому Володимир Зеленський наголосив, що Україна не готова до переговорів з бойовиками ОРДЛО, а діяти має в межах мінського процесу. Він зауважив, що Україна готова припинити вогонь на Донбасі.

Еммануель Макрон підтримав кроки Володимира Зеленського щодо припинення вогню на Донбасі й розв'язання проблем місцевого населення. «Конфлікт на Донбасі роздирає Європу. Ми хочемо повернутися до мінського формату, щоб

в Україні настав мир. Франція готова провести засідання лідерів нормандської четвірки (України, Німеччини, Франції та Росії), щоб підтримати зобов'язання за мінськими угодами, але це потребує виконання передумов щодо звільнення військовополонених і припинення вогню на Донбасі. Ці питання перебувають на порядку денному від самого початку мінського переговорного процесу. Треба мати впевненість, що обіцянки виконуватимуть», — акцентував Еммануель Макрон.

Володимир Зеленський висловив вдячність президенту Франції за увагу до долі незаконно ув'язнених і полонених українських громадян в РФ та на окупованій території. «Усіх їх має бути якнайшвидше звільнено. Росія також має виконати рішення Міжнародного трибуналу ООН і повернути додому 24 українських моряків, захоплених у полон торік у листопаді біля Керченської протоки», — констатував глава держави. До слова, днями Володимир Зеленський зустрівся з родинами українських моряків. Він наголосив, що тримає ситуацію на контролі, зауваживши, що кроки, які нині робить влада, найближчим часом дадуть змогу повернути полонених.

Порушували питання підтримки родин моряків, ішлося про законопроект, який передбачає надання полоненим морякам статусу учасників бойових дій. Президент наголосив, що через недіздатність чинної Верховної Ради ухвалення цього документа на нинішньому етапі неможливе і законопроект розглянуть народні депутати вже нового скликання.

Під час офіційного візиту до Франції Володимир Зеленський зустрівся з головою Сенату Республіки Жераром Ларше. Сторони обговорили гуманітарне відновлення Донбасу й можливість створення комісії діалогу за

участю парламентаріїв обох країн, яка напрацьовувати міжнародні проекти.

Участь РФ у ПАРЕ: є нюанси

Перебуваючи у Франції, Володимир Зеленський заявив про відсутність жодних підстав для повернення делегації Російської Федерації до Парламентської асамблеї Ради Європи. «РФ не виконала нічого з того, що мала виконати. Ми не можемо говорити про скасування санкцій, доки Україна не повернула повністю свої території. Європа не зможе почуватися в безпеці, доки Росія вдає, що міжнародного права не існує. І Франція, і решта наших партнерів знає, що болить кожному українцеві. Ніхто не хоче, щоб Україна ставала пороховою бочкою, де Крим і Донбас — бікфордів шнур», — зазначив Президент.

Еммануель Макрон наголосив, що Франція хоче уникнути повного виходу Росії з Ради Європи. «Є питання санкцій щодо Росії. І тут Франція постійно дотримується своєї лінії — щоб санкції тривали, доки не буде виконано умов. Але що стосується причетності до Ради Європи, то це не слід розглядати як санкції. Насправді від них страждає не російська держава, а громадяни Росії. Ідеться про належність Росії до правового простору, і відповідно громадяни РФ можуть подавати позови проти Росії як держави, коли вона не дотримується прав людини. Якщо Росію виключити з Ради Європи, це стане неможливим. І саме тому ми почали процес консультацій, щоб повернути повною мірою Росію, аби вона могла повністю насамперед платити внески», — заявив президент Франції.

Володимир Зеленський запросив Еммануеля Макрона відвідати Україну, щоб продовжити теплий діалог на українській землі.

Децентралізація: захистити і продовжити

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

РОЗВИТОК ОТГ. Реформа з децентралізації, розпочата п'ять років тому, потребує продовження й захисту, оскільки її здобутки може бути перекреслено. Про це сказав Прем'єр-міністр Володимир Гройсман під час XV Українського муніципального форуму, який відбувся в Одесі. Глава уряду побував там під час робочої поїздки в область.

Делегатами заходу стали близько 500 представників муніципалітетів з усієї України й керівники об'єднаних громад. Одеський регіон — один із лідерів за темпами зростання

місцевих бюджетів. Так, у січні — квітні цього року зростання доходів місцевих бюджетів становило майже 20%. В області сформовано 28 громад, які покривають третину території регіону і в них живе 13,2% населення. Найбільші Балтська і Куяльницька громади.

Прем'єр-міністр наголосив, що оновлення системи місцевого управління, отже й філософії управління державою стало ключовою ідеєю його роботи в уряді навесні 2014 року. Саме тоді з'явилося вікно можливостей змінити багаторічну практику безпідставного блокування коштів муніципалітетів, щорічного навідування місцевих голів до Києва із прохан-

нями передбачити в держбюджеті допомогу для вирішення різних питань окремих територій.

До 2014 року місцева влада могла лише мріяти про будівництво доріг, лікарень, шкіл, садочків. 2013-го загальний обсяг місцевих бюджетів розвитку становив лише 8,6 мільярда гривень. Нині цей показник порівнянний з бюджетами розвитку міст-мільйонників Харкова та Дніпра. Загалом у країні бюджети громад зросли вчетверо, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабміну.

«Та чи всі ми усвідомлюємо, що ще не пройшли точки непо-

вернення? Бачу реальні загрози децентралізації. Маємо завершити реформу і зробити її ефективною. Реформу, нову систему управління треба захистити», — наголосив Володимир Гройсман. — Пропонуємо внести пропозиції щодо змін до Конституції в частині місцевого самоврядування. Так зможемо гарантувати незворотність реформи місцевого самоврядування. Закликаю до широкого обговорення відповідного законопроекту, який ми готові оприлюднити на Урядовому порталі».

Принципи законопроекту — повсюдність влади, закріплена фінансова спроможність громад, формування виконавчих

комітетів на виборчій основі, а не шляхом призначення чиновників із Києва. Це дасть змогу ефективно керувати районами.

«Друга позиція. Бачимо, що мегаполіси та великі об'єднані громади мають ресурси. А є громади, які ще не об'єдналися. Цей процес треба завершити до чергових місцевих виборів. Підкреслюю: чергових! Отже, до 1 січня 2021 року потрібно, щоб районні центри й міста районного значення отримали статус об'єднаних територіальних громад», — наполягає глава уряду.

Він вийшов з ініціативою підтримки невеликих населених пунктів: перерозподілити ко-

шти Держфонду регіонального розвитку й спрямувати 3 мільярди гривень на невеликі міста, які поки що не мають власного ресурсу розвитку. Це буде справедливо, переконаний урядовець.

Із січня 2020 року запропоновано скоротити на 50% облдержадміністрації та райдержадміністрації. Особливо там, де в районах на 100% сформовано об'єднані громади. «Це дасть змогу тим районам, де вже функціонують повноцінні громади, управлятися тими, кого люди на місцях знають. А я залишаюся партнером громади і готовий захищати їхні інтереси», — резюмував Прем'єр.

ГАРЯЧА ТЕМА

Заступниця міністра закордонних справ з питань європейської інтеграції Олена Зеркаль:

«Ми боремося за повернення Росії в межі правового поля»

фото з сайту glavcom.ua

Два тижні Україна та Росія виступали на юридичному рингу в Палаці миру. Від тлумачення статей конвенцій, юридичних термінів, подачі та переконливості сторін залежить, хто переможе в цій юридичній битві. Україна намагалася переконати суд, що Росія захопила Крим, постачає зброю на Донбас, російський «Бук» збив МН17. І що Росія протиправно збудувала міст через Керченську протоку, зупиняє судна в Чорному, Азовському морях та Керченській протоці, і за все це суд має право судити Росію.

Першими розпочалися слухання в Міжнародному суді ООН щодо порушення Росією двох конвенцій: про боротьбу з фінансуванням тероризму та про заборону всіх форм расової дискримінації. Вони тривали з 3 по 7 червня. Торік у червні Україна передала повний автобус доказів російської агресії. Тоді працівники суду кілька годин розвантажували документи. Меморандум — це головний документ, який містить понад 17,5 тисячі сторінок і підтверджує порушення Росією міжнародного права в Криму та на Донбасі. Із початком слухань Міжнародний суд ООН оприлюднив український меморандум. Тож тепер будь-хто може ознайомитися з доказовою базою на його сайті. Поки що недоступні лише додатки, бо там викладено докази щодо суті справи. Позов проти РФ до Міжнародного суду ООН було подано 16 січня 2017 року. Того самого року в квітні суд визначив, що Росія має поновити діяльність меджлісу кримськотатарського народу, забезпечити доступність освіти у Криму українською мовою. Та судові рішення не виконано. Росія і далі заперечує право України позиватися проти неї.

Така сама позиція Росії й у Постійній палаті третейського суду (ППТС), що також розміщений у Палаці миру. Представники Росії протягом другого тижня, з 10 по 14 червня, намагалися довести, що суд не має юрисдикції, тобто права розглядати справу по суті. Йдеться про докладне дослідження всіх доказів і свідчень. Саме цього РФ усіма силами намагається уникнути. Україна ж просить суд підтвердити свої права в Чорному, Азовському морях і Керченській протоці.

Отже, як виправдовувалася Росія, як Україна розгромила всі аргументи РФ і коли оприлюднять нові подробиці у справі МН17, в ексклюзивному інтерв'ю Укрінформу розповіла Олена ЗЕРКАЛЬ.

— Перший тиждень слухань у Міжнародному суді ООН щодо двох конвенцій уже позаду. Постійна палата третейського суду провела слухання щодо порушення Росією права прибережної держави. Підготовка до засідань відбувається цілодобово. Як ви готуетесь?

— Підготовка виступу — це одне, підготовка позиції — зовсім інше. Спочатку готуємо позицію. Її викладено в нашому меморандумі. Потім, коли ми отримали заперечення від росіян, у нас іще були щодо морської конвенції два документи, які ми подавали. Стосовно фінансування тероризму і расової дискримінації — один документ, який ми подавали, наша письмова позиція. А вже далі триває робота з підготовки всіх позицій, які використовують наші адвокати під час слухань. І на базі їхніх позицій відбувається підготовка моєї доповіді як агента, бо маю представити повністю, а вони вже розкладають за деталями. І звичайно, підготовка моєї доповіді — це творчий процес, який іноді триває добами. Щоб підготувати, по-перше, її змістовно, по-друге, щоб вона була виважена з точки зору того, щоб не можна було ні за що зачепитися і використати проти нас, оскільки у кожній конвенції є особливості, і потретє, вона має бути емоційною та справляти певне враження, яке ми хочемо донести до арбітрів і суддів. Тож це дуже складний багатозначний процес.

— Що найскладніше? Підготовка чи виступ?

— Насправді це сприймаю як фінальний акт. Усі хочуть отримати результат сьогодні, а ще краще — вчора. Та так, щоб нічого не робити. І щоб було голосно, і всі бачили, які всі кльові. Але так не працює в міжнародному праві. Тому п'ять років ми готувалися, напрацьовували позиції, сперечалися, в нас були сутички з юристами, ми доводили свою позицію, обстоювали її з нашими професорами, вони брали до уваги наші факти. Не буває ідеальних ситуацій. Завжди є якісь питання і проблеми, пов'язані з реалізацією чогось, тим паче міжнародного права. Має бути синергія в команді, бо якщо синергії немає, команда не може працювати. Тому коли ми збираємося всі разом, фактично витрачаємо час на обговорення більшості питань. А вже потім викладаємо письмово, тобто коли вже виходиш на трибуну, у тебе є такий собі внутрішній сценарій того, що хочеш донести.

— Що найважче у виступі? Момент, коли ви виходите на трибуну і починаєте говорити, дивлячись в обличчя 15 суддям, як у Міжнародному суді ООН? Що відчуваєте в цей момент?

— Звичайно, всі хвилюються, бо коли звучить цей La cour, внутрішньо відчуваш пресинг. Мабуть, найважчим був перший виступ, ще в 2017 році. Уже тепер розумієш, як працює дихання, як треба ставити наголос, як розподіляти сили впродовж виступу, а вперше було дуже важко.

— Де нині вам комфортніше чи простіше: у Міжнародному суді ООН чи коли виступали у справі моря в ППТС?

— У Міжнародному суді ООН я бачила, що хвилювалися навіть наші професори, які там виступали вже не раз. Кожен студент права колись думає про те, як це — виступати в Міжнародному суді ООН. І всі це сприймають як легенду. Справ було небагато, вони всі відомі, й коли виходиш на трибуну, розумієш, що це те, що увійде в історію права. І вже потім тебе цитуватимуть і наводитимуть докази на підставі викладеного тобою. Тому, звичайно, в Міжнародному суді ООН бентежніше. Хоч не можу сказати, що менш відповідально наприклад в арбітражі. Сама атмосфера інша. І тут ти бачиш: п'ятеро людей сидять перед тобою, розумієш, що вони всі фахові юристи, професори, спеціалізуються на міжнародному, міжнародному морському праві, і ти розмовляєш з ними їхньою мовою, зрозумілою їм.

А коли перед тобою сидять 16 суддів — шанованих літніх людей, розумієш, що вони з різних країн, представляють різні школи права, франкомовні, англословні, ті, які краще володіють іншими мовами, і донести все до них набагато важче. Плюс Міжнародний суд ООН консервативніший. І вони створюють традиції й дуже прискіпливо ставляться до всіх традицій, які там є, тобто що можна говорити, а чого не можна, як має поводитися адвокат. Це ціла адвокатська стратегія.

— І саме через цю традицію Україна подавала 90 кілограмів доказів?

— Ні. Ми подавали це не через традицію. Бо в нас складна справа з точки зору доведення і з точки зору того, що вперше Міжнародний суд ООН слухає конвенцію про застосування й інтерпретацію конвенції про заборону фінансування тероризму. Ще немає практики. Ми виходили з того, що маємо надати суду найширшу можливість вивчення доказової бази.

— А чи можна подавати частину документів наприклад на флешках, чи вимагають саме друковані документи?

— Міжнародний суд ООН вимагає якраз певної кількості друкованих документів, плюс іще флешки. Тобто флешки там були. На них також багато інформації, але судді працюють із друкованими примір-

ренцію та буде оголошено нові подробиці справи.

— Думаю, ми почуємо багато. Голландці вже на завершальній стадії. У них є і запит суспільства щодо завершення розслідування, і вони вже досягли певних результатів, які буде оголошено. Крім того, ми почуємо ще й додаткову інформацію від Bellingcat, бо вони зазвичай у паралелі йдуть із відкриттям своїх розслідувань.

— На вашу думку, коли може бути суд щодо МН17?

— Усі необхідні підготовчі дії виконано. Є угода, фінансовий меморандум. Фінансові ресурси на проведення судових засідань є. Процедура всі прописано. Дуже шаную голландців за те, що вони не виходять, перш ніж завершити розслідування, і не кажуть, що все. І тільки після того, як вони упевняться, що в них усе повністю підготовлено, а позиція залізобетонна, вони виходять і говорять щось, що вже знають напевно.

— Що відбувається за зачиненими дверима під час слухань у ППТС? Журналістам було відкрито тільки перші 30 хвилин виступів агентів у перші два дні. Представники Росії ініціювали, щоб слухання були закритими. Вони бояться, що світ почує що?

— Вони бояться, що почують багато того, що вони зараз кажуть, і потім це може бути використане проти них на інших майданчиках. Звичайно, вони не хочуть, щоб усі сміялися з того, що вони використовують: наприклад, вони вважають, що не тільки в нас був військовий заколот у 2014 році, а що ми нашу незалежність здобули через заколот у Москві. Вони це додають до справи. Або кажуть, що у 1954 році Крим незаконно передали Україні, бо не було всіх відповідних актів.

Те, що відбувається у міжнародному морському трибуналі, коли вони всьому світу заявляють, що вони прибережна держава в сенсі конвенції, бо в Криму проведено «референдум» і що вони визнали його через кілька годин після проведення, — єдині, і це підстава для легального набуття свого суверену над Кримом, — думаю, теж частина історії, яку мають почути арбітри, котрі виноситимуть рішення про застосування конвенції й цей спір.

— На вашу думку, як налаштовані судді? Чи чистається на їхніх обличчях, що вони готові підтримати Україну в Гаазі?

— Насправді ці люди професіонали. Вони оцінюють не з емоційної точки зору те, що чують, а з точки зору застосування права. Тому для них буде важливо саме те, як Росія виконає наказ Міжнародного морського трибуналу. І це може впливати на їхні рішення щодо подальших дій. Проте ми бачили, що професор Пелле може навіть залякувати суддів, кажучи, мовляв, як ухвалите рішення не на користь Росії, то вона його не виконуватиме.

— Чекаємо, щоб обидва суди підтвердили свою юрисдикцію, тобто право розглядати ці справи. Які прогнози? Ви казали, що рішення буде до кінця року.

— Це залежить насамперед від роботи арбітрів. Наскільки вони вже опрацювали питання, готові працювати над рішенням. Судячи з питань, отриманих від арбітражу, вони вже глибоко в матеріалі, цікавляться позицією сторін щодо технічних і дуже чутливих питань. Вони вже працюють, у них, напевно, є напрацювання щодо рішення. Однак передбачити, скільки їм часу знадобиться, щоб дійти спільної позиції, виписати спільне рішення, бо арбітри пишуть кожне власний шматочок, а потім поєднують, дискутують і доходять до якогось бачення. Вони можуть усі голосувати, може бути окрема думка, може бути часткова — тобто це залежатиме від позиції арбітрів. Але зазвичай на практиці це не триває більш ніж півроку після слухань.

— Якщо уявити, що відбувся розгляд справи по суті, Україна перемогла. Росія може не виконувати рішення суду?

— Ми боремося, щоб Росія повернулася в межі правового поля. Тому що міжнародне право створювали саме для забезпечення рівних умов для всіх країн. І якщо хтось, особливо постійний член Ради безпеки ООН, порушує свої зобов'язання, це становить велику загрозу для міжнародного права, системи права загалом. Звичайно, що порушує не тільки Росія, і вад у міжнародного права дуже багато, так само, як і у системи ООН, але думаю, стосовно Росії всі вже втомилися від постійних маніпуляцій у праві. І всі ставляться доволі твердо до необхідності повернення Росії саме в межі міжнародного права. І нині ми працюємо над реалізацією наказу Міжнародного морського трибуналу щодо наших моряків. Думаю, що в найближчому майбутньому ви побачите, як ми його реалізовуватимемо на майданчиках ООН.

— МЗС одразу спрямувало звернення до Росії з питанням, коли приїхати по українських моряків і коли можна забрати кораблі. Чи є відповідь?

— Відповіді немає. 25 червня вони мають подати звіт, як виконали цей наказ, а далі у нас уже є план, як забезпечити подальший тиск, щоб вони його виконали.

— Як думаєте, коли закінчиться історія із судовими процесами? Скільки років нам потрібно, щоб були рішення по суті?

— В історію судових процесів ми вже увійшли. Це напевно. І підсумки цих судових слухань, і винесення рішення — і арбітражем, і судом — матиме наслідки не тільки для України, а й для формування всього міжнародного права в подальшому. Думаю, що це багато науковців, студентів напишуть дисертаційні й дипломні роботи на підставі тих матеріалів. Дуже важливо, як саме трактуватимуть і суд, і арбітраж ці події. Вони фактично разом із нами творять право.

Ірина ДРАБОК,

*Гааза, Укрінформ
(Надруковано зі скороченнями)*

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про тимчасове виконання обов’язків
голови Одеської обласної державної
адміністрації

Тимчасово покласти виконання обов’язків голови Одеської обласної державної адміністрації на ШАТАЛОВУ Світлану Миколаївну.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м.Київ
14 червня 2019 року
№412/2019

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про тимчасове виконання обов’язків
голови Полтавської обласної державної
адміністрації

Тимчасово покласти виконання обов’язків голови Полтавської обласної державної адміністрації на ПРУГЛЯ Олега Євгеновича.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м.Київ
14 червня 2019 року
№413/2019

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 22 травня 2019 р. № 494
Київ

Про направлення офіцерів зв’язку
до Європейського поліцейського офісу

З метою забезпечення співробітництва в рамках Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво, ратифікованої Законом України від 12 липня 2017 р. № 2129-VIII, відповідно до статті 4 Закону України «Про Національну поліцію» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Прийняти пропозицію Національної поліції щодо направлення не більше трьох поліцейських до Європейського поліцейського офісу (далі — Європол) для виконання функцій офіцерів зв’язку України (далі — офіцери зв’язку).

2. Затвердити витрати, пов’язані з утриманням офіцерів зв’язку в Європолі, у розмірі 5500 євро на місяць із соціальним страхуванням у розмірі 2500 євро на рік на кожного офіцера зв’язку та члена сім’ї, який перебуває разом з ним. У разі отримання поліцейським винагород чи інших виплат, компенсацій в іноземній валюті за місцем виконання функцій офіцера зв’язку в Європолі розміри витрат, що здійснюються за рахунок Національної поліції, зменшуються на відповідні розміри таких винагород чи інших виплат, компенсацій.

3. Національній поліції забезпечити направлення офіцерів зв’язку до Європолу та виплату коштів, необхідних для їх утримання та соціального страхування, а також соціального страхування кожного члена сім’ї, який перебуває разом з офіцером зв’язку, за рахунок і в межах бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на утримання Національної поліції, відповідно до порядку, визначеного Міністерством внутрішніх справ.

4. Міністерству внутрішніх справ та Національній поліції вжити заходів щодо забезпечення доступу офіцерів зв’язку до інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ, необхідних для виконання ними своїх обов’язків.

Прем’єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 12 червня 2019 р. № 503
Київ

Про утворення Державної служби України
з етнополітики та свободи совісті

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Утворити Державну службу України з етнополітики та свободи совісті як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра культури і який реалізує державну політику у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин.

2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

3. Розмістити Державну службу з етнополітики та свободи совісті на умовах оренди на п’ятому поверсі будинку по вул. Прорізній, 15, у м. Києві.

4. Міністерству культури подати у тримісячний строк Кабінетові Міністрів України: проект Положення про Державну службу України з етнополітики та свободи совісті; пропозиції щодо внесення змін до актів законодавства, що впливають з цієї постанови.

5. Міністерству фінансів підготувати та подати Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», а також передбачати під час підготовки проекту Державного бюджету України на наступні роки кошти, необхідні для здійснення заходів, пов’язаних з утриманням Державної служби з етнополітики та свободи совісті.

Прем’єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 12 червня 2019 р. № 503

ЗМІНИ,

що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. Додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 р. № 1399 «Про встановлення ліміту легкових автомобілів, що обслуговують органи виконавчої влади» (Офіційний вісник України, 2012 р., № 7, ст. 246; 2014 р., № 28, ст. 793) доповнити такою позицією:

«Державна служба з етнополітики та свободи совісті 1».

2. Додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 29, ст. 814; 2015 р., № 86, ст. 2882) доповнити такою позицією:

«Найменування органу виконавчої влади»	Гранична чисельність працівників			
	апарату	у тому числі державних службовців	територіальних органів	у тому числі державних службовців
Державна служба з етнополітики та свободи совісті	57	51».		

3. У схемі спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 74, ст. 2105):

1) розділ II доповнити абзацом такого змісту:

«Державна служба з етнополітики та свободи совісті»;

2) пункт 9 розділу III доповнити абзацом такого змісту:

«Державна служба з етнополітики та свободи совісті».

Харків стає смартсіті

ТРАНСФОРМАЦІЯ. В обласному центрі створюють стратегію розумного міста та реалізовуватимуть різні інноваційні проекти

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур’єр»

Єдиний кабінет жителя Харкова, де без поневірянь по чиновниках, довгих черг, хабарів і вимотування нервів кожен харків’янин у своєму смартфоні чи комп’ютері знаходить будь-які контакти, послуги, довідкову інформацію, платежі, показання лічильників, отримує за хвилини запрошений документ — тобто весь спектр можливих сервісів. Це з галузі сфери фантастики чи утопічна мрія?

Реальність! І реальність не завтрашнього дня, а сьогодні. Про це переконливо говорить директор департаменту реєстрації Харківської міськради Олег Дробот і підтверджує свої слова конкретними прикладами, серед яких ефективний нині портал електронних сервісів, а наступним кроком стане відкриття єдиного кабінету жителя Харкова з фактично безмежними можливостями.

А ще у місті активно розробляють проект «Зупинка» для онлайн-відстеження руху громадського транспорту.

«У місті 1,5 тисячі зупинок, і можна буде не витратити бюджетні кошти на встановлення інформаційних табло. За допомогою GPS-трекерів, які встановлено на всьому громадському транспорті, харків’яни зможуть побачити, де в цю хвилину перебуває громадський транспорт і за який час прибуде на зупинку», — розповів керівник кому-

нальної установи «Офіс реформ Харкова» Михайло Лазарев.

А ще про різні інноваційні проекти, ноу-хау, новітні технології, що починають працювати в Харкові, можна було почути, а деякі із зразків і побачити в експозиції під час роботи експoфoрyмy смaрттpaнсфopмaцій Make IT SMART, що недавно відбувся у Харкові за участі експертів з України, Австрії, Великої Британії та Китаю. Зокрема від генерального директора Vodafone Ukraine Ольги Устинової та генерального директора Huawei Ukraine Ма Ці.

Темами обговорення форуму стали проблеми розвитку системи електронного врядування в Україні, світові smartтrends, практичні кейси перетворення міст на smartсіті тощо.

«З точки зору технологічності, Харків ліпше за інші міста готовий до впровадження smartсіті. Багато зробили місцева влада, IT-кластер та офіс реформ. Вважаю, що у Харкова велике майбутнє. Світ уже не буде таким, яким його знаємо. Сьогодні з нами партнери із глобального Vodafone у Британії. Хочемо, щоб успішні кейси прийшли в Україну і місто Харків», — сказала гендиректор Vodafone Ukraine, зазначивши, що Харків проводить перший міжнародний форум такого формату, на якому можна вивчити світові практики впровадження smart-технологій.

«Великі міжнародні компанії цікавляться, локальні IT-компанії стали повноцінними партнерами міста. Харків дивиться в майбутнє, стає розумним містом, і це велика відповідальність для міської влади. Хочемо показати харків’янам, що таке smart, відкрити для них філософію цього напрямку і зробити так, щоб кожен житель випустив у свій дім сучасні технології», — зазначив Олег Дробот.

Зацікавленість партнерів у співпраці цілком законна, адже ефективно взаємодіяти можна лише з тим, хто активно впроваджує світові та вітчизняні інноваційні розробки. І в цьому плані харків’янам є що продемонструвати. У 2018 році Харків визнали найбільш інноваційним містом України.

Нині тут реалізують унікальний проект зі створення ситуаційного центру, думають, як впровадити технології штучного інтелекту, електронне управління, зробити так, щоб пристрої стали повсякденними помічниками в ухваленні управлінських рішень і всі сервіси перевести в електронні.

Спільно з компанією Vodafone розробляють пілотний проект «Розумні парковки». Відеокамери ідентифікуватимуть номерний знак автомобіля, і можна буде відстежувати, заплатили за паркування чи ні.

Усе це, і майбутні напрацювання, за словами першого заступника Харківського міського голови Іго-

ря Терехова, стало можливим завдяки тісній співпраці з компаніями Vodafone, Huawei, Microsoft, Hewlett Packard, Cisco і харківським IT-кластером. І вже нині на виставці представлено технології, які можна впровадити в повсякденне життя харків’ян, застосовувати в навчальних закладах, у проектуванні й будівництві, щоб зробити життя містян комфортнішим.

«Бренд Харкова — smartсіті. Ми зацікавлені в тому, щоб наше місто розвивалося і стало прикладом для всіх українських міст. Упевнений, що разом досягнемо високих результатів», — підкреслив Ігор Терехов і подякував світовим лідерам технологій за участь у заході.

Генеральний директор Huawei Ukraine Ма Ці заявив, що Vodafone і Huawei готові розвивати концепцію smartсіті на прикладі розумного Харкова.

«Харків — красиве історичне місто, центр науки і культури. Таке місто дає великі можливості для людей і компаній, які тут працюють. Вдячний за це міській владі. У Харкові найбільш розвинена провідна мережа, створено сучасний центр надання адмінпослуг, і ми працюємо над проектом цифрової трансформації майбутнього. Місія компанії Huawei — донести цифровізацію до кожної людини, щоб побудувати розумний світ, і мені здається, що це бачення збігається з позицією адміністрації міста», — сказав гендиректор Huawei Ukraine.

Царської риби побільшало

ТУРБОТА. У закарпатські річки щороку випускають десятки тисяч мальків

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур’єр»

Щоб у закарпатських річках не меншало риби, група енергетичних компаній РЕНЕР, яка впроваджує в області проєкти зеленої енергетики, щорічно здійснює масштабне зариблення водойм. У річки, струмки випускають рідкісний вид лососевих — струмкову форель, яку місцеві жителі часто називають царською рибою.

Рибна акція, яка пройшла з ініціативи генерального директора компанії Сергія Ковача, відбувалася вже вшосте, охопивши вісім сіл. Її учасники випустили в 10 річок і їхні притоки понад 70 тисяч мальків струмкової форелі, а загалом за шість років — майже пів мільйона.

На Рахівщині акція охопила околиці високогірних сіл Костилівка, Видричка та Луги, на Тячівщині — Руська Мокра й Німецька

Фото надав автор

У зарибленні струмків села Красна Тячівського району брали участь і дорослі, і малі

Мокра, Красна, Усть-Чорна й Лопухів, на Перечинщині — Тур’я Поляна.

У зарибленні водойм разом із працівниками компанії, яка профінансувала закупівлю мальків струмкової форелі, брали участь працівники держлісгоспів, управління рибного господарства, представники органів місцевого самоврядування і, звичайно, діти.

Об’єднаними зусиллями вдалося дістатися до найвіддаленіших гірських місцин.

— Це надзвичайно корисна справа, бо рік у рік запаса риби в річках збільшуються. Дотримання належних умов зариблення та багаторічний досвід організаторів акції — компанії РЕНЕР дає змогу мінімізувати втрати малька і збільши-

ти його шанси на виживання у природному ареалі, — сказав головний державний інспектор управління державного агентства рибного господарства у Закарпатській області Іван Рєгуш.

Найбільшу зацікавленість акція викликає у дітей. Вони із захопленням зариблюють потічки, дотримуючись усіх правил та норм: вишукують тихі місцини, де рибка краще приживеться, і випускають по кілька особин, щоб усім було достатньо місця для росту.

— У нас уже майже не залишилося потічків, які б не зариблювали завдяки спонсорській допомозі. І риби стає дедалі більше. Упевнений, що дбайливе ставлення до природи, змалечку прищеплене дітям, неодмінно стане запорукою її збереження у майбутньому, — прокоментував один з учасників акції Лопухівський сільський голова Іван Фабрицій.

ВИРОБНИЦТВО

Орієнтир — organic

АПК. Завдяки напрацьованому алгоритму практичних дій у Сумській області найближчим часом розраховують наповнити продовольчий ринок екологічно чистою і смачною продукцією

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Якщо їхати із Краснопілля до Великої Писарівки, то за кілька кілометрів перед селищем ліворуч траси не можна не помітити огорожі, яка відокремлює чималу земельну ділянку. На перший погляд, ніби нічого особливого, аби не одна обставина: саме тут розташовані угіддя агрофірми ТОВ «Інберрі», що спеціалізується на вирощуванні органічної лохини.

Трохи несподівано? Так. Надто для північно-східної частини України, де погодні умови не вельми сприятливі до теплолюбних культур. Але як вважають в агрофірмі, аграрні догми для того й існують, аби їх спростовувати на практиці.

Як розповідає головний агроном агрофірми Інна Колосок (стосовно прізвища охоче погоджується, що мала б вирощувати зернові культури, але цю практику вже пройдено кілька років тому), лохину обрали опісля ретельного аналізу, який підтвердив: і в умовах північного сходу ця культура здатна давати вагомий врожай. І не лише у плані вирощування, а й збуту: нишній ягідний ринок гостро відчуває нестачу цієї смачної й поживної ягоди. А вирощеної за органічними стандартами — поготів.

За словами фахівця, нині, на жаль, більше бравують органічною термінологією, ніж дотримуються її вимог, які доволі суворі.

Інна Колосок за останні роки відвідала кілька країн Європи — Німеччину, Швейцарію, Голландію, де впевнилася: вирощування органічної продукції — справа не тільки відповідальна, а й складна.

Лохина — одна з ягід, вирощування яких стає справою прибутковою

Адже існують стандарти і нормативи, за які застupati зась навіть на сантиметри чи міліметри.

Наприклад, один штрих — застосування органічних препаратів. В Україні їх випускають одиниці підприємств — у Києві, Житомирі, Дніпрі. І ціни не з низьких. Але, як кажуть, дешева риба — погана юшка. Тож агрофірма закуповує, наприклад, торф аж у Житомирі, від якого до Великої Писарівки не одна сотня кілометрів.

Та не торфом єдиним живиться органічна технологія вирощування ягід. Тому доводиться не лавірувати а лабіринті вимог, а жорстко дотримуватися кожного пункту, щоб ягоди на 100% відповідали органічним стандартам.

Тепер працівники агрофірми доглядають 3-гектарну ділянку лохини, найближчим часом планують висадити цю культуру ще на такій самій площі, а загалом розширити її до 12 гектарів. Про

урожай поки що не йдеться, бо шлях від садіння до ягід довгий.

За словами Інни Колосок, агрофірма активно вивчає ринок органічних лікарських рослин, на якому чимало вільних ніш. Наприклад обліпихова.

Ця культура також має величезний попит, але поки що перебуває в затінку аграрної уваги.

Не останнє значення має те, щоб власним прикладом довести: і в складних погодних умовах можна плекати органічні врожаї культур, які традиційно вважають не притаманними для тієї чи тієї місцевості. А там і місцеве населення може відгукнутися, висаджуючи на присадибних ділянках нові види лікарських, ягідних та інших культур, що на спільну користь.

Одне слово, в «Інберрі» поставили амбітну мету і завдання, досягнення яких гарантує господарству надійне і вигідне місце на ринку органічних продуктів.

Можливості є, бажання також

Як наголошує директор департаменту агропромислового розвитку Сумської ОДА Олександр Маслак, наведений приклад далеко не єдиний на Слобожанщині, яка має всі умови і можливості для активізації органічного виробництва. Не позичати й бажання, адже рік у рік площі сільськогосподарських угідь під органічне землеробство неухильно розширюються.

Як повідомили в головному управлінні Держгеокадастру в Сумській області, якщо за підсумками земельних аукціонів у 2017—2018 роках було надано в оренду для ведення органічного сільського господарства 115 гектарів ріллі, то цього року — 84,4.

За даними Дослідного інституту органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія), нині на Сумщині працюють сім операторів ринку органічної продукції, які господарюють на 586 гектарах сільськогосподарських угідь.

Серед тих, хто має відповідні сертифікати, крім «Інберрі», ФОП «Марченко А.М.» Шосткинського району, де вирощують огірки, помідори, перець, баклажани, зелень; «Цвільов М.М.» на Роменщині — тут на 5-гектарній площі доглядають гречку; ФО «Горобівський Р.І.» організував органічне бджільництво; 30 гектарів під гречку відвели у ФГ «Мрія-СК» Сумського району.

Тобто географія доволі широка, що свідчить про зацікавленість місцевих аграріїв у новому перспективному напрямі виробництва продукції.

На користь цього твердження і створення громадської спілки «Органічна Україна. Північ», яка активно працює з позаторішнього березня і об'єднує понад 30 виробників натуральної та органічної аграрної продукції.

Допомагають тим, хто працює

Для підтримки місцевого органічного виробництва в області діє програма розвитку агропромислового комплексу та сільських територій, розрахована до 2020 року.

Позаторік з обласного бюджету вперше частково відшкодували витрати за отримання сертифікатів органічної продукції трьома суб'єктам господарювання на суму 16,5 тисячі гривень, торік — також трьома на 24,5 тисячі гривень.

Цьогоріч передбачено відшкодування 75% витрат, пов'язаних з отриманням відповідних сертифікатів, на що передбачено 150 тисяч гривень.

Іншими словами, означений напрям господарської діяльності неухильно набирає обертів і чітко окреслює перспективи завдяки невикористаним ділянкам ріллі, сіножатям, пасовищам, лісгосподарським угіддям: для збирання дикорослих багатств — грибів, лісових ягід, харчових рослин тощо.

Маючи потужні внутрішні резерви виробництва якісних харчових продуктів та формування товарних партій для реалізації не тільки на вітчизняному, а й на зовнішньому ринках, Сумщина закладає надійний економічний та екологічний фундаменти завтрашнього дня агропромислового комплексу.

Чи стала Польща вікном у Європу для вітчизняного бізнесу?

АКЦЕНТИ. Підбиваючи підсумки X Міжнародного форуму «Дні українського бізнесу в Польщі», у польських ділових колах вважають: настав час переходити від інвестування малого і середнього бізнесу в Україні до великих проєктів

Віктор ЛУК'ЯНОВ
для «Урядового кур'єра»

Нещодавній X Міжнародний форум «Дні українського бізнесу в Польщі» викликав значний резонанс у ділових колах багатьох країн. Безсумнівно, проведення щорічних спільних бізнес-форумів сприяє зміцненню співпраці між діловими і державними структурами країн-учасниць. Цього року організаторами виступили Асоціація українського бізнесу в Польщі та юридична група EUCON.

За традицією, що склалася, загальний патронат здійснювали Посольство України в Республіці Польща та деякі міністерства і відомства наших країн. Із польської сторони опікувалася українською делегацією відома польська бізнес-коуч Ксенія Альперн. Вона зазначила, що збільшення числа гостей-спостерігачів із сусідніх країн свідчить про якісне зростання складу делегатів та значний інтерес міжнародних інвесторів. Це особливо тішить, тому що змінюються тенденції минулих років, коли нестача прозорого інвестиційного клімату в Україні насторожувала закордонних інвесторів.

Десятий ювілейний форум зібрав представницький склад учасників. Серед промовців були керівники міністерств і великих фінансових об'єднань Республіки Польща і України, енергетичних підприємств, Укрзалізниця, Асоціації судновласників України, UkrFerry. Темою дискусії стало обговорення питання, чи стала Польща вікном у Європу для українського бізнесу, а Україна — вікном на схід для польського. І якщо в доповідях політики наводили багато показників, що нарастають, то рядові учасники, представ-

ники малого і середнього бізнесу приїхали лише з однією метою: знайти інвесторів або партнерів по інший бік кордону, розширити ринки збуту. Чи справдилися їхні сподівання цього разу?

Нам вдалося поговорити із членами української делегації, які представляли промислові центр і схід України. Професор О. Согонь очолює науково-виробниче підприємство SINEKO з 1990 року. У його активі більш як 40 винаходів, кілька євразійських патентів і патентів України в галузі відновлюваних джерел енергії. Альтернативна енергетика нині надзвичайно затребувана, і професор представив учасникам форуму промислові зразки колекторів на основі концентраторів сонячної енергії. Ця розробка має найширший спектр застосування, зокрема для отримання гарячої води, повітря для сушіння хімпро-

дуктів, опалення промислових і житлових приміщень. У перспективі можливе навпаки — отримання холоду, а також водню з води, що відкриває нові обрії розвитку водневої енергетики, екологічно чистої.

Усю лінійку сонячних колекторів випускають в Україні. Вони мають позитивні відгуки покупців, але компанія готова надати ліцензію на широкомасштабне виробництво і продаж у Європі. Деякі польські інвестиційні фонди зацікавилися цим проєктом, і керівництво компанії SKS запропонувало членом делегації SINEKO затриматися у Варшаві для обговорення перспектив подальшої співпраці.

Український делегат Я. Рогожкін — директор харківської торгово-промислової фірми «ВМТ Україна», що спеціалізується на виробництві зварної нержавіючої сіт-

ки, конвеєрного обладнання та зовнішньоекономічній торговельній діяльності. Нині компанія «ВМТ Україна» зацікавлена у придбанні в Польщі елементів конвеєрних систем, а також розширенні свого експорту. За словами Я. Рогожкіна, вузька спеціалізація ринку змушувала його вельми стримано сподіватися на швидкий відгук з польського боку. Несподівано допомогли наші дипломати. Хоч перед Посольством України і не стояло завдання маркетингової організації, його співробітники знайшли дві польські компанії, які зацікавилися можливістю співпраці з «ВМТ Україна».

Ще один член делегації українських бізнесменів О. Поляруш — директор з розвитку холдингу «Екіпаж». Компанія — один із двох найбільших в Україні підприємств із виробництва і монтажу металопластикових вікон та алю-

мінієвих конструкцій, має тісні зв'язки з партнерами в Німеччині. Зрозуміло, що поява в залі керівника такого рівня не могла залишитися непоміченою. Сам О. Поляруш підсумки зустрічей на форумі скромно називає цілком задовільними.

Задовільними результатами X Міжнародного форуму «Дні українського бізнесу в Польщі» назвали і його організатори. На думку Ксенії Альперн, у польських ділових колах вважають, що настав час переходити від інвестування малого і середнього бізнесу в Україні до великих проєктів. У завершальному виступі радник Посольства України в Республіці Польща І. Баранецький сказав: «Будь-який навіть маленький, але конкретний крок завжди кращий за великий, але не здійснені плани». І саме крок назустріч одне одному — крок уперед до Європи.

У ДЗЕРКАЛІ СТАТИСТИКИ

Економіка України за січень — квітень 2019 року

Населення

Чисельність наявного населення в Україні, за оцінкою, на 1 квітня 2019 р. становила 42 079,5 тис. осіб. Упродовж січня — березня 2019 р. чисельність населення зменшилася на 73,7 тис. осіб.

Порівняно із січнем — березнем 2018 р. обсяг природного скорочення збільшився на 12,8 тис. осіб.

Кількість живонароджених у січні — березні 2019 р. становила 76,1 тис. осіб, померлих — 159,3 тис. осіб.

Доходи населення

У січні — квітні 2019 р. **розмір середньомісячної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (із кількістю працівників 10 і більше) становив 9788 грн і порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшився на 20,8%.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці належали авіаційний транспорт, фінансова та страхова діяльність, інформація та телекомунікації, професійна, наукова і технічна діяльність, а серед промислових видів — виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, добувна промисловість і розроблення кар'єрів, виробництво коксу та продуктів нафтопереробки, де заробітна плата перевищила середній показник в економіці в 1,4—2,7 рази.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався на підприємствах поштової та кур'єрської діяльності; тимчасового розміщення й організації харчування; в установах охорони здоров'я; бібліотеках, архівах, музеях та інших закладах культури і освіти, а також на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів. У цих видах економічної діяльності заробітна плата не перевищила 76% середнього рівня в економіці.

Середній розмір оплати праці в усіх регіонах був вищим від рівня мінімальної заробітної плати, однак лише у п'ятьох із них заробітна плата перевищила середню в Україні: м. Київ — 15 075 грн, Донецька область — 11 012 грн, Київська — 10 144 грн, Дніпропетровська — 9991 грн та Запорізька — 9837 грн. Найнижчий рівень заробітної плати, який не перевищував 78% середнього в економіці, спостерігався в Чернівецькій, Херсонській, Тернопільській та Чернігівській областях.

Індекс реальної заробітної плати в січні — квітні 2019 р. порівняно з відповідним періодом 2018 р. становив 111,0%.

Соціальний захист

У січні — квітні 2019 р. призначено **субсидій на оплату житлово-комунальних послуг** 946,9 тис. домогосподарств, із них у міських поселеннях — 536,2 тис., у сільській місцевості — 410,7 тис.

Сума субсидій, призначених домогосподарствам, у січні — квітні цього року становила 730,7 млн грн, з неї в міських поселеннях — 467,4 млн грн, у сільській місцевості — 263,3 млн грн.

Середній розмір призначеної у квітні 2019 р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 409,8 грн (у березні — 660,4 грн).

Крім того, у січні — квітні 2019 р. 268,5 тис. домогосподарств було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з

них у міських поселеннях — 59,2 тис., у сільській місцевості — 209,3 тис.

Середній розмір призначеної у квітні 2019 р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 3111,1 грн (у березні — 3166,7 грн).

У січні — квітні 2019 р. сума субсидій, отриманих домогосподарствами на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 452,0 млн грн.

У квітні цього року **населення країни сплатило за житлово-комунальні послуги** 14,6 млрд грн, що становило 159,9% (за рахунок погашення боргу попередніх періодів) нарахованих за цей період сум, за постачання електричної енергії — відповідно 3,3 млрд грн і 120,6% (за рахунок погашення боргу попередніх періодів).

Ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні — квітні 2019 р. становив 103,4% (у відповідному періоді попереднього року — 104,4%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 4,9%. Найбільше (на 43,3%) зросли ціни на овочі. На 9,2 — 1,6% стали дорожчими фрукти, продукти переробки зернових, хліб, риба та продукти з риби, макаронні вироби, масло, молочні продукти, безалкогольні напої. Водночас на 19,0% знизилися ціни на яйця, на 2,5 — 0,3% — на рис, сало, соняшникову олію.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 3,6%, що пов'язано з підвищенням тарифів на гарячу воду, опалення — на 13,7%, каналізацію — на 6,8%, водопостачання — на 5,9%, утримання будинків та прибудинкових територій — на 2,9%.

Зростання цін у галузі охорони здоров'я на 2,5% відбулося за рахунок подорожчання амбулаторних послуг на 5,2% та послуг лікарень на 5,0%.

Зниження цін на транспорт загальною на 0,3% насамперед зумовлено здешевленням палива та мастил на 5,5%. Однак на 17,8% подорожчав проїзд у залізничному пасажирському транспорті.

Індекс цін виробників промислової продукції в січні — квітні 2019 р. становив 99,5% (у відповідному періоді попереднього року — 105,9%).

Промисловість

У січні — квітні 2019 р. порівняно із січнем — квітнем 2018 р. **індекс промислової продукції** становив 100,6%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** випуск продукції зріс на 1,3%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 101,2%.

На підприємствах із **виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів** приріст продукції становив 3,5%.

У **текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 89,2%.

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** випуск продукції зменшився на 4,6%.

На підприємствах із **виробництва коксу та продуктів нафтопереробки** випуск промислової продукції зменшився на 3,8%.

У **виробництві хімічних речовин і хімічної продукції** індекс промислової продукції становив 97%.

У **виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** обсяг виробленої продукції збільшився на 15%.

На підприємствах із **випуску гумових і пластмасових виробів**, іншої неметалевої мінеральної продукції індекс виробництва становив 105,1%.

У **металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів**, крім машин і устаткування, випуск продукції зріс на 2,6%.

У **машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування**, індекс промислової продукції становив 98,2%.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** випуск промислової продукції скоротився на 2,9%.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в січні — квітні 2019 р. порівняно з відповідним періодом 2018 р. становив 102,3%, зокрема на підприємствах — 106,3%, у господарствах населення — 98,2%.

За січень — квітень цього року реалізовано на забій 1,1 млн т худоби та птиці (у живій масі), що на 5,0% більше порівняно з відповідним періодом 2018 р., вироблено 2,8 млн т молока (на 2,3% менше) та 5,3 млрд шт. яєць (на 7,3% більше). Частка господарств населення в загальному виробництві цих продуктів тваринництва становила відповідно 36, 67 та 41%.

Середні ціни продажу аграрної продукції підприємствами за всіма напрямками реалізації за січень — квітень 2019 р. порівняно з відповідним періодом 2018 р. знизилися

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла в січні — березні 2019 р. порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшилась на 32,3%, без урахування площі, прийнятої в експлуатацію відповідно до порядку, зменшилася на 9,1%.

У міських поселеннях прийнято в експлуатацію 1393,8 тис.м² загальної площі житла (56,8% загального обсягу), у сільській місцевості — 1060,0 тис.м² (43,2%). Обсяги прийнятого в експлуатацію житла в міських поселеннях порівняно із січнем — березнем 2018 р. зросли на 14,4%, у сільській місцевості — на 66,6%.

Зовнішньоекономічна діяльність

Обсяг експорту **товарів та послуг** України в I кварталі 2019 р. становив 14 726,2 млн дол. США, імпорту — 15 116,7 млн дол. Порівняно з I кварталом 2018 р. експорт збільшився на 8,3%, імпорт — на 9,4%. Негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 390,5 млн дол. (у I кварталі 2018 р. також негативне — 222,6 млн дол.).

У I кварталі 2019 р. **експорт товарів** становив 12 273,2 млн дол. США, імпорт — 13 729,6 млн дол. Порівняно з I кварталом 2018 р. експорт збільшився на 7,4% (на 843,7 млн дол.), ім-

Динаміка зростання (падіння) виробництва окремими галузями січні-квітні 2019 року порівняно з аналогічним періодом минулого року, (%)

Джерело: Державна служба статистики України

порт — на 7,9% (на 1011,1 млн дол.). Негативне сальдо становило 1456,4 млн дол. (у I кварталі 2018 р. також негативне — 1289,0 млн дол.).

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 5241,1 млн дол., або 42,7% загального обсягу експорту (у I кварталі 2018 р. — 5070,7 млн дол., або 44,4%), та збільшився порівняно із I кварталом 2018 р. на 170,4 млн дол., або на 3,4%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювали до Польщі, Італії, Німеччини та Нідерландів.

Серед інших країн найбільше експортували товари до Російської Федерації, Єгипту, Китаю, Туреччини та Індії.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Китаю на 65,3%, Єгипту — на 26,8%, США — на 26,5%, Нідерландів — на 25,2%, Німеччини — на 14,5%, Чехії — на 10,7%, Іспанії — на 8,0%, Білорусі — на 5,5%, Індії — на 5,4%, зменшився до Італії на 13,2%, Російської Федерації — на 10,9%, Туреччини — на 9,1% та Угорщини — на 7,2%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 5776,1 млн дол., або 42,1% загального обсягу (у I кварталі 2018 р. — відповідно 5226,1 млн дол. та 41,1%), та збільшився порівняно з відповідним періодом 2018 р. на 550,0 млн дол., або на 10,5%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпортні надходження товарів були з Німеччини, Польщі, Франції та Італії.

Серед інших країн найбільші імпортні поставки товарів надходили з Китаю, Російської Федерації, Білорусі, США, Туреччини та Швейцарії.

Порівняно з I кварталом 2018 р. імпорт товарів збільшився з Литви на 87,2%, Китаю — на 27,6%, Туреччини — на 21,6%, Чехії — на 16,5%, Польщі — на 13,1%, Франції — на 11,0%, Італії — на 10,3%, США — на 8,0%, Білорусі — на 6,9%, зменшився із Швейцарії на 16,5%, Російської Федерації — на 6,4%, Угорщини — на 4,6%.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарообіг підприємств оптової торгівлі (юридичних осіб) у січні — квітні 2019 р. становив 680,9 млрд грн. Порівняно із січнем — квітнем 2018 р. його фізичний обсяг знизився на 5,3%.

Оборот роздрібної торгівлі, в який входять дані про роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основний вид економічної діяльності яких — роздрібна торгівля, в січні — квітні 2019 р. становив 319,9 млрд грн, що в порівнянні з січнем — квітнем 2018 р. обіг зріс на 9,1%, із березнем 2019 р. — знизився на 2,2%.

Транспорт

У січні — квітні 2019 р. вантажообіг підприємств транспорту становив 110,2 млрд ткм, або 102,8% обсягу січня — квітня 2018 р. Підприємства транспорту **перевезли** 218,7 млн т **вантажів**, що становить 109,1% обсягу січня — квітня 2018 р.

У січні — квітні 2019 р. залізничним транспортом перевезено 104,6 млн т вантажів, що на 1,3% менше, ніж за січень — квітень 2018 р.

Підприємства автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень — квітень 2019 р. виконали вантажооборот в обсязі 15,0 млрд ткм, який зріс на 13,9% порівняно із січнем — квітнем 2018 р.

Водним транспортом за січень — квітень 2019 р. перевезено вантажів обсягом 1,3 млн т, що на 28,7% більше, ніж за січень — квітень 2018 р.

У січні — квітні 2019 р. вантажообіг авіаційного транспорту становив 99,4 млн ткм, що на 11,9% більше, ніж за січень — квітень 2018 р. Авіаційним транспортом перевезено 27,7 тис. т вантажів, що на 8,4% більше, ніж за січень — квітень 2018 р.

Відправлення пасажирів залізничним транспортом (з урахуванням перевезень міською електричкою) порівняно із січнем — квітнем 2018 р. збільшилося на 1,5%.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 607,4 млн пасажирів, що на 5,7% менше, ніж за січень — квітень 2018 р.

Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 2,6%.

Авіаційним транспортом перевезено 3,4 млн пасажирів, що на 11,5% більше, ніж у січні — квітні 2018 р.

Міським електротранспортом перевезено 764,5 млн пасажирів, що на 6,2% менше, ніж за січень — квітень 2018 р.

Державна служба статистики України

У цьому повідомленні дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

ФОТОФАКТ

УПЕРШЕ В ІСТОРІЇ. У цих хлопців ще все попереду, та вони вже на вершині. Недосяжний поки що для інших наших вікових національних команд. Збірна України з футболу U-20 — чемпіон світу-2019!

«Слава Україні!» минулого тижня гучно пролунало на світовій першості в Польщі, де підопічні талановитого

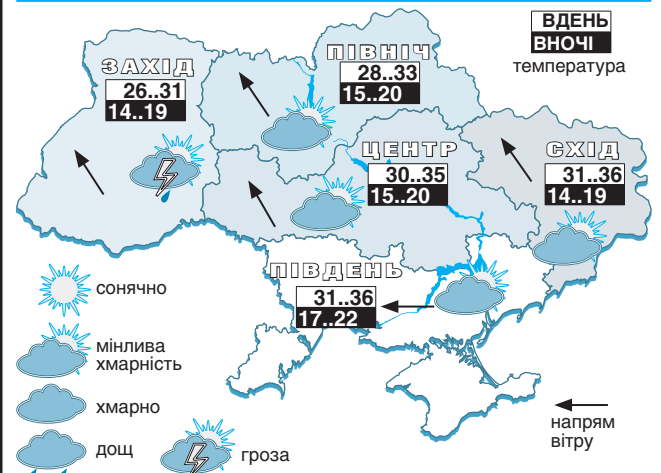
тренера Олександра Петракова здивували зрілою грою. На шляху до першого в історії триумфу українці здобули шість перемог і одну нічию: у груповому турнірі перемогли збірні США і Катару та зіграли 1:1 з нігерійцями, в плей-оф по черзі виграли у збірних Панами, Колумбії та Італії, фінальний поєдинок зі збірною

Південної Кореї також склався спершу непросто — довелося відігратися та довести, хто сьогодні номер один у світовій когорті майже двадцятилітніх.

До цього триумфу українські футболісти вигравали юнацький мундіаль ще далекого 1977 року в складі збірної СРСР. У тій команді було

відразу дев'ятеро українських гравців. Капітаном команди був Андрій Баль з «Карпат», а найкращим гравцем турніру став київський динамівець Володимир Безсонов. Примітно, що переможні голи у фіналі Україна — Південна Корея забили також київські динамівці Владислав Супряга (дубль) та Георгій Ціташвілі.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 20 ЧЕРВНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+15 +20	+28 +33	Черкаська	+15 +20	+30 +35
Житомирська	+15 +20	+27 +32	Кіровоградська	+15 +20	+30 +35
Чернігівська	+14 +19	+28 +33	Полтавська	+15 +20	+30 +35
Сумська	+14 +19	+27 +32	Дніпропетровська	+15 +20	+31 +36
Закарпатська	+14 +19	+26 +31	Одеська	+19 +24	+30 +35
Рівненська	+15 +20	+27 +32	Миколаївська	+17 +22	+31 +36
Львівська	+13 +18	+26 +31	Херсонська	+17 +22	+31 +36
Івано-Франківська	+13 +18	+25 +30	Запорізька	+16 +21	+31 +36
Волинська	+14 +19	+26 +31	Харківська	+14 +19	+31 +36
Хмельницька	+15 +20	+27 +32	Донецька	+15 +20	+30 +35
Чернівецька	+14 +19	+26 +31	Луганська	+14 +19	+31 +36
Тернопільська	+14 +19	+26 +31	Крим	+18 +23	+30 +35
Вінницька	+14 +19	+28 +33	Київ	+17 +19	+30 +32

Укргідрометцентр

Як правильно збирати сміття, вчили школярів в екотаборі

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ. Протягом п'яти днів 50 школярів 8—10 класів із Миколаївської, Кіровоградської та Київської областей, не байдужих до проблем довкілля, тренувалися збирати сміття під час пробіжки та грали у форум-театр у першому Всеукраїнському екологічному таборі School Recycling Camp 2019. Захід відбувся в рекреаційній зоні села Мішково-Погорілове Миколаївської області, де школярі поринули в атмосферу активного літнього відпочинку, спілкувалися на тему охорони навколишнього середовища та з користю провели час.

У програмі екотабору були щоденні навчальні ігри, виступи промовців, цікаві майстер-класи та багато годин дозвілля на свіжому повітрі й занурення в дику природу на річці Інгул та в Ташкентському лісі. Крім щоденних екологічних практик, підлітки гра-

ли у форум-театр, беручи за основу ситуації з реального життя.

Юні екоактивісти створили інсталяцію «Земля — наше майбутнє» про агресивне використання природних ресурсів і поступове засмічення природи, що провокують незворотні зміни клімату на планеті. А на практиці занепокоєння станом навколишнього середовища довели прибиранням на природі, яке поєднали зі спортивними вправами та розділенням відходів.

Так званий плогінг набирає популярності. Його започаткував житель Швеції Ерік Альхстром у 2017 році у зв'язку з глобальним засміченням довкілля.

«Плогінг — це прибирання зелених зон відпочинку під час пробіжки, — пояснила керівник проєктів комунального управління «Агенція розвитку Миколаєва» Анна Ганжук. — Плогінг мав формат розділення сміття, тобто кожен учасник табору збирав

Школярі із задоволенням опановують плогінг

конкретну фракцію, щоб потім відправити відходи на переробку».

За її словами, щоб потрапити до екологічного табору School Recycling Camp 2019, миколаївські школярі взяли участь у відборі. Найуспішні-

ша двадцятка отримала змогу здобути досвід з охорони навколишнього середовища та цікаво провести час. Учасники табору розробили екологічні проєкти, які впроваджуватимуть протягом наступного навчального року.

Кам'янка: і джаз, і класика

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

МУЗИКА ПРОСТО НЕБА. Музичні фестивалі в Кам'янці на Черкащині — це завжди цікаво. Надто коли цвях програми — всесвітньо відомий джазовий колектив з Німеччини Falk Bonitz Trio. Однак тут був не тільки джаз — звучала й класика, чим були особливо потішені любителі серйозної музики. Гості Kamianka Music Fest насолодилися виступами Національного ансамблю солістів «Київська камерата» і народної артистки України Богдани Півненко, колективу Atmawinds, скрипкового квартету і скрипкового ансамблю із Кременчука.

Та чи не найцікавішою частиною фестивалю, який відбувався на території історико-культурного заповідника, були виступи талановитих дітей 6—7 років — переможців Всеукраїнського дитячого музичного конкурсу пам'яті П.І. Чайковського. Лауреати різних років не тільки із задоволенням виступали перед великою публікою, а й відвідали майстер-класи відомих музикантів. Клас для талановитих учасників фесту за роялем, де творив музику композитор Петро Чайковський, дав лідер групи Falk Bonitz Trio Фальк Бонітц.

Фестиваль — привід іще раз зануритися у творчість композитора, який приїздив до Кам'янки протягом 28 років відвідати родичів, відпочити і надихнутися на написання нових творів. Саме тут він створив опери «Євгеній Онегін», «Мазепа», «Орлеанська діва», балети «Лебедина озеро», «Спляча красуня», цикли «Дитячий альбом», «Пори року» та інші шедеври. У цьому невеличкому затишному куточку великий композитор почувався сповненим натхнення, спокою й надій. Торкнувшись клавирів рояля, за яким сидів сам Чайковський, спуститися парком до річки Тясмин чи пропливти каньйоном на човнику, щоб зрозуміти, чому саме ці місця вподобав композитор, — у цьому одна із принад Кам'янки. Тут мріють повернути в цей натхненний край всесвітній фестиваль П.І. Чайковського. Можливо, це трапиться в найближчому майбутньому, а Kamianka Music Fest — перший крок у цьому напрямі.

Феєрія музики полонила юних виконавців

Музей ознайомить з найдавнішою Харківщиною

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

РЕКОНСТРУКЦІЯ. До 100-річчя Харківського історичного музею ім. М.Ф. Сумцова, яке відзначатимуть у січні наступного

року, відновлять виставкову залу на першому поверсі, де розміщується інтерактивна експозиція «Харківщина з найдавніших часів до сьогодення». Необхідні кошти на реконструкцію надали з обласного бюджету.

За словами начальника управління культури і туризму Харківської облдержадміністрації Олега Яцини, крім ремонтних робіт у виставковій залі, до цієї дати заплановано заходи, серед яких випуск поштової мар-

ки і пам'ятної монети. «Відповідні листи ми вже спрямували генеральному директору ПАТ «Укрпошта» та керівництву Національного банку України. Питання вирішують», — розповів Олег Яцина.